

ANALIZA FINANSOWA SEKTORA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW NA PRZYKŁADZIE WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Bórawski, Zbigniew Brodziński

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Streszczenie. Niniejsze opracowanie stanowi próbę oceny sytuacji finansowej sektora MŚP w województwie warmińsko-mazurskim. W pierwszej kolejności autorzy dokonali charakterystyki badanych firm, uwzględniając ich liczbę oraz zatrudnienie. Ponadto przedstawiono wyniki finansowe, na które składały się: przychody, koszty, podatek oraz zysk. Artykuł prezentuje także ocenę rentowności badanych firm w latach 1999–2003. Zebrany materiał badawczy wskazał na znaczące różnice w sytuacji finansowej objętych badaniami firm. Najbardziej korzystnie pod względem analizy przychodów i zysku wypadły przedsiębiorstwa średnie, a najgorzej firmy mikro. Rentowność majątku i kapitału własnego była najwyższa w przedsiębiorstwach małych. W firmach średnich zaobserwowano zmniejszenie wartości wskaźnika płynności w badanym okresie, co wskazuje na pogorszenie ich płynności finansowej.

Słowa kluczowe: przedsiębiorstwa, sytuacja finansowa, przychody, koszty, zyski

WSTĘP

Analiza finansowa dostarcza danych o stanie ekonomicznym przedsiębiorstwa oraz umożliwia podejmowanie decyzji, które sprzyjają przystosowaniu się podmiotów gospodarczych do zmieniających się warunków otoczenia [Bednarski, Waśniewski 1996]. Pozwala ona również na lepsze wykorzystanie szans istniejących w otoczeniu oraz na unikanie sytuacji kryzysowych. Dzięki analizie finansowej istnieje możliwość precyzyjnego formułowania strategii oraz oceny stanu i szans rozwoju przedsiębiorstwa. Jak podkreśla wielu badaczy, analiza finansowa jest cennym źródłem informacji wspomagających proces zarządzania przedsiębiorstwem. Jest ona również skutecznym narzędziem ułatwiającym przedsiębiorstwom dostosowanie się do zmieniającego się otoczenia.

Adres do korespondencji – Corresponding author: Piotr Bórawski, Zbigniew Brodziński,
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa,
Katedra Agrobiznesu i Ekonomii Środowiska, plac Łódzki 2, 10-957 Olsztyn,
e-mail: pboraw@moskit.uwm.edu.pl

Celem prezentowanej pracy była ocena sytuacji finansowej przedsiębiorstw z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Zebrane w wyniku przeprowadzonych badań informacje pozwoliły na kompleksową i możliwie wszechstronną ocenę funkcjonowania przedsiębiorstw z punktu widzenia ich przychodów, kosztów i zysku oraz ich rentowności.

METODA BADAŃ

W badaniach korzystano z danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, zebranych za pośrednictwem standardowego formularza SP-3, kierowanego do reprezentatywnej grupy przedsiębiorstw sektora MŚP z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

Do próby firm zatrudniających do 9 pracowników wylosowano 4% ogólnej ich populacji. W badaniach brały udział zarówno przedsiębiorstwa prowadzące pełną księgowość, jak i prowadzące ewidencję podatkową na podstawie księgi przychodów i rozchodów.

W przypadku przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 9 osób formularze zostały rozslane do wszystkich przedsiębiorstw, przy czym zwróciło je ok. 60% respondentów. W badaniach poddano analizie dane uzyskane w 1999 i 2003 r. Należy zauważyć, że rok 1999 był pierwszym, w którym zastosowano ww. formularz, natomiast rok 2003 to ostatni, w którym dokonano pełnych zestawień wyników. Przyjęty przedział czasowy pozwala na ukazanie zmian zachodzących w strukturze kosztów i zysków objętych badaniami firm.

W pracy wykorzystano elementy analizy poziomej, umożliwiającej porównanie między różnymi grupami przedsiębiorstw. Za główne kryterium klasyfikacji objętych badaniami podmiotów gospodarczych przyjęto poziom zatrudnienia. Według tego kryterium za mikro uznaje się przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, w których roczny obrót nie przekracza kwoty 2 mln euro. W małych przedsiębiorstwach zatrudnienie mieści się w przedziale od 10 do 49 osób, a roczny obrót od 2 do 10 mln euro. Pojęciem średnie przedsiębiorstwo określa się firmy, w których zatrudnienie wynosi od 50 do 249 pracowników, a roczny obrót mieści się w przedziale od 10 do 50 mln euro. Kryterium wyróżniania dużych przedsiębiorstw to poziom zatrudnienia powyżej 250 osób i roczny obrót przekraczający kwotę 50 mln euro¹. Uwzględniając prezentowane założenia, w objętej badaniami grupie MŚP wyróżniono: 2259 mikroprzedsiębiorstw, 1375 małych i 509 średnich przedsiębiorstw.

WYNIKI BADAŃ

Jedną z cech przedsiębiorstw, odzwierciedlającą skalę prowadzonej działalności oraz świadczącą o możliwościach rozwojowych firm, jest liczba zatrudnionych pracowników. W przedsiębiorstwach województwa warmińsko-mazurskiego można zauważyć, że w 2003 r. w porównaniu do 1999 r. nastąpiło zmniejszenie liczby zatrudnionych o blisko

¹W krajach Unii Europejskiej od 1 stycznia 2005 r. została wprowadzona przez Eurostat oficjalna definicja małych i średnich przedsiębiorstw.

1% w przedsiębiorstwach mikro oraz o 18,5% w przedsiębiorstwach określanych mianem średnich. Omawiany stan może świadczyć o postępującej tendencji spadku możliwości rozwoju firm, czego głównym przejawem są problemy ze sprzedażą towarów i usług. Z kolei w przedsiębiorstwach małych, zatrudniających od 10 do 49 osób, zaobserwowano wzrost poziomu zatrudnienia o blisko 5%. (tab. 1). Generalnie głównym miejscem pracy w województwie warmińsko-mazurskim jest sektor prywatny, gdzie w I kwartale 2006 r. zatrudnionych było blisko 119 tys. osób, a w sektorze publicznym blisko 15 tys. [Rocznik Statystyczny... 2006].

Tabela 1. Charakterystyka objętych badaniami przedsiębiorstw sektora MŚP w województwie warmińsko-mazurskim

Table 1. Surveyed small and medium-sized enterprise sector characteristics in Warmia and Mazury province

Grupa przedsiębiorstw Enterprise group	Liczba zatrudnionych Number of employee		Liczba firm w województwie Number of enterprises in province		Liczba badanych firm Number of surveyed enterprises		Procent badanych przedsiębiorstw Percentage of surveyed enterprises		Liczba firm na 1000 mieszkańców Number of enterprises per 1000 inhabitants	
	1999	2003	1999	2003	1999	2003	1999	2003	1999	2003
Mikro (Micro)	106 426	102 256	56 476	49 445	2259	1978	4,0	4,0	38,5	34,6
Małe (Small)	29 460	30 942	1 932	2302	1375	1460	71,2	63,4	1,2	1,0
Średnie (Medium-sized)	52 118	42 478	528	467	509	428	96,4	91,6	0,4	0,3

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie za lata 1999 i 2003.

Source: calculations based on the basis of Statistical Office data in Olsztyn in the years 1999 and 2003.

Z danych US w Olsztynie wynika, że w latach 1999–2003 zmniejszeniu uległa liczba mikrofirm (o 12,5%) oraz firm średnich (o 11,5%). Optymistyczny jest fakt zwiększenia się liczby przedsiębiorstw małych (o ok. 19% w analizowanym okresie). Należy zaznaczyć, że ogólna liczba przedsiębiorstw gospodarki narodowej w województwie warmińsko-mazurskim zarejestrowanych w systemie REGON (bez rolników) wynosiła 110 087 w 2005 r. i była wyższa o blisko 1,1% w porównaniu do 2004 r.

Z przeprowadzonych badań wynika, że w latach 1999–2003 zmniejszyła się liczba firm na 1000 mieszkańców we wszystkich grupach badanych przedsiębiorstw. Pod względem tej cechy województwo warmińsko-mazurskie w 2003 r. zajmowało 12. lokatę w kraju z liczbą 77 firm na 1000 mieszkańców, podczas gdy średnio w kraju zanotowano 94 podmioty na 1000 mieszkańców. Uprawniona jest więc opinia, że województwo warmińsko-mazurskie charakteryzuje się niskim poziomem rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Podstawowym miernikiem oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstw są przychody. Do grupy przychodów ze sprzedaży i związanych z nimi Bielińska [2004] zalicza:

- „przychody ze sprzedaży własnej produkcji lub świadczeń usług materialnych i niematerialnych, np. ze sprzedaży wykonanych wyrobów, usług budowlanych, usług w zakresie prac projektowych, naukowo-badawczych,
- przychody ze sprzedaży towarów i materiałów nabytych w celu ich odsprzedaży, np. ze sprzedaży detalicznej wyrobów zakupionych od ich producentów,
- koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby”.

Najniższy poziom przychodów ze sprzedaży zanotowano w przedsiębiorstwach mikro (średnio 180 tys. zł na firmę), a najwyższy w grupie przedsiębiorstw określanym mianem średnich (średnio 13 274 tys. zł) (tab. 2).

Analizując przychody ze sprzedaży stwierdzono, że największą dynamiką ich wzrostu charakteryzowały się przedsiębiorstwa mikro, gdzie w latach 1999–2003 nastąpił wzrost omawianej grupy przychodów o 38,26%, następnie w firmach sektora MŚP określanymi jako średnie (przyrost o 27,05%), a najmniejsze tempo wzrostu, wynoszące 13,52%, odnotowano w grupie podmiotów małych, zatrudniających od 10 do 49 pracowników. Analiza przychodów z całokształtu działalności w przedsiębiorstwach województwa warmińsko-mazurskiego wskazuje, że w I kwartale 2006 r. w przedsiębiorstwach sektora prywatnego odnotowano ich wzrost o blisko 3,3%, natomiast w przedsiębiorstwach sektora publicznego o blisko 10% w porównaniu do analogicznego okresu z 2005 r.

Ważnym składnikiem pozwalającym dokonać oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstw są koszty. Decydują one o poziomie zysku. Jak podkreśla m.in. Bednarski [2002], w przedsiębiorstwach sektora MŚP można zaobserwować tendencję do zmniejszania się kosztów, oszczędnego gospodarowania zasobami oraz wzrostu znaczenia ekonomii skali, której syndromem jest zmniejszanie się kosztów jednostkowych wraz ze wzrostem jej rozmiarów. Jak wynika z badań, poziom kosztów w firmach sektora MŚP zależał od wielkości przedsiębiorstw. Podobnie jak w przypadku analizy przychodów, najwyższy wskaźnik kosztów osiągnęły przedsiębiorstwa średnie, a najniższy mikro (tab. 2). Analizując dynamikę zmian kosztów należy zaznaczyć, że w latach 1999–2003 najwyższy ich wzrost odnotowano w przedsiębiorstwach mikro (39,36%), następnie w grupie firm określanymi jako średnie (25,97%) i małe (13,37%). Porównując dynamikę wzrostu przychodów i kosztów zauważono, że w przedsiębiorstwach mikro w objętych analizą latach zanotowano szybsze tempo wzrostu kosztów niż przychodów. Z kolei w przedsiębior-

Tabela 2. Przychody oraz koszty w objętych analizą przedsiębiorstwach sektora MŚP (tys. zł)
Table 2. Incomes and costs of surveyed small and medium-sized enterprise sector (thousands PLN)

Grupa przedsiębiorstw Enterprise group	Wyszczególnienie Specification	Przychody netto ze sprzedaży Net incomes from sale		Koszty działalności operacyjnej Costs of activity	
		1999	2003	1999	2003
Mikro Micro	razem na 1 firmę	10 181 413,0 180,3	12 323 740,0 249,2	8 974 852,0 158,9	10 949 609,0 221,5
Małe Small	razem na 1 firmę	5 079 374,0 2 629,1	6 870 250,0 2 984,5	4 906 211,0 2 539,5	6 627 388,0 2878,9
Średnie Medium-sized	razem na 1 firmę	7 009 028,0 13 274,7	7876 464,0 16 866,1	6 810 983,0 12 899,6	7 588 698,0 16 249,9

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie za lata 1999–2003.
Source: calculations based on the basis of Statistical Office data in Olsztyn in the years 1999 and 2003.

stwach małych i średnich tempo wzrostu przychodów nieznacznie przewyższało tempo wzrostu kosztów. Taka sytuacja miała wpływ na kształtowanie się ostatecznego wyniku finansowego, jakim jest zysk netto.

Jednym z czynników decydujących o kondycji finansowej przedsiębiorstw są obciążenia wyniku finansowego brutto. W skład obciążeń wchodzi podatek dochodowy od osób fizycznych i prawnych. Wartość podatku dochodowego w objętych badaniami przedsiębiorstwach w latach 1999–2003 uległa wzrostowi. Najwyższy podatek dochodowy, w przeliczeniu na przedsiębiorstwo, zapłaciły przedsiębiorstwa średnie, a najniższy firmy mikro (tab. 3). Godny odnotowania jest fakt, że w przedsiębiorstwach województwa warmińsko-mazurskiego w I kwartale 2006 r. największym udziałem w kosztach ogółem charakteryzowały się koszty własne sprzedaży produktów (72%).

Podstawowym kryterium oceny efektywności przedsiębiorstwa funkcjonującego zarówno w warunkach równowagi, jak i nierównowagi rynkowej jest zysk. Najlepszym sposobem oceny zysku jest jego analiza w okresie rocznym. Wynika to z faktu, że w swojej działalności przedsiębiorstwa odnotowują okresy zysku wysokiego, a czasami strat. Ponieważ zmiany wielkości zysków w poszczególnych latach nie są ze sobą powiązane, najlepszą miarą historycznego wzrostu zysków jest porównanie średnio zaobserwowanych rocznych stóp wzrostu [Brealey, Myers 1999].

Jak wynika z badań, najwyższy zysk netto, liczony na przedsiębiorstwo, osiągnęły firmy średnie, następnie małe i mikro. Należy zauważyć, że w przedsiębiorstwach średnich, zatrudniających od 50 do 249 pracowników, wzrost zysku w objętym analizą okresie wyniósł blisko 90%. Tempo wzrostu zysku było również dodatnie w I kwartale 2006 r., kiedy w porównaniu do analogicznego okresu w roku poprzednim odnotowano jego wzrost w przedsiębiorstwach sektora prywatnego o blisko 15%. Warto wspomnieć, że w I kwartale 2006 r. największy zysk netto osiągnęły przedsiębiorstwa należące do grup: przetwórstwo przemysłowe, handel i naprawy oraz działalność usługowa i indywidualna. Według US w Olsztynie, stratę netto odnotowano w firmach budowlanych oraz transportu, gospodarki narodowej i łączności.

W pracy dokonano również analizy rentowności badanych firm. Wskaźnik rentowności obrotu netto wyraża relacje wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu

Tabela 3. Średnia wysokość podatku dochodowego i zysku w firmach sektora MŚP (tys. zł)
Table 3. +Average value of income tax and profit in small and medium-sized enterprise sector (thousands PLN)

Grupa przedsiębiorstw Enterprise group	Wyszczególnienie Specification	Podatek dochodowy Income tax		Zysk netto Net profit	
		1999	2003	1999	2003
Mikro Micro	razem na 1 firmę	13 892,9 6,2	16 278,9 8,2	27 153,2 12,0	43 496,2 22,0
Małe Small	razem na 1 firmę	35 460,0 25,8	45 470,0 31,1	69 382,0 50,5	121 484,0 83,2
Średnie Medium-sized	razem na 1 firmę	69 001,0 135,6	58 360,0 136,4	113 779,0 223,5	181 912,0 425,0

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, za lata 1999 i 2003.
Source: calculations based on the basis of Statistical Office data in Olsztyn in the years 1999 and 2003.

działalności. Najwyższy wskaźnik rentowności obrotu osiągnęły przedsiębiorstwa średnie, następnie firmy małe, a najmniejszy przedsiębiorstwa sektora MŚP określane jako mikro. Tempo wzrostu obrotu netto było najkorzystniejsze w przedsiębiorstwach zatrudniających od 50 do 249 pracowników (tab. 4). Należy również podkreślić, że wskaźnik ten uległ w ostatnich latach znacznemu wzrostowi i w I kwartale 2006 r. wynosił on w przedsiębiorstwach sektora prywatnego 3,6, natomiast w przedsiębiorstwach sektora publicznego 3,1 (przy średniej dla wszystkich firm województwa warmińsko-mazurskiego 3,5).

Tabela 4. Analiza rentowności firm sektora MŚP w województwie warmińsko-mazurskim (%)
Table 4. Profitability analysis of small and medium-sized enterprise sector in Warmia and Mazury province (%)

Grupa przedsiębiorstw Enterprise group	Rentowność obrotu netto Return on net turnover		Rentowność majątku (aktywów) Return on total assets		Rentowność kapitału własnego Return on equity		Wskaźnik płynności III stopnia Quick ratio	
	1999	2003	1999	2003	1999	2003	1999	2003
Mikro (Micro)	1,4	1,8	1,9	2,2	3,1	3,7	109,3	110,8
Małe (Small)	1,5	2,0	2,1	2,8	3,7	4,8	111,6	123,1
Średnie (Medium-sized)	1,6	2,3	2,0	2,6	3,6	4,3	121,6	113,1

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie za lata 1999 i 2003.
Source: calculations based on the basis of Statistical Office data in Olsztyn in the years 1999 and 2003.

Drugim analizowanym wskaźnikiem była rentowność majątku. Informuje on o procencie zysku osiągniętego przez przedsiębiorstwo w odniesieniu do zaangażowanego majątku, tj. jaka kwota zysku brutto lub netto przypada na jednostkę majątku. W skład majątku przedsiębiorstwa wchodzi kapitały własne i obce. W przypadku analizy tego wskaźnika najkorzystniejszą sytuacją przedstawiała się w firmach małych. Z danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie wynika, że pomiędzy latami 1999 i 2003 odnotowano blisko 33% wzrost omawianego wskaźnika w przedsiębiorstwach zatrudniających od 50 do 249 pracowników, co dowodzi, że posiadały one prawidłową strukturę majątku.

Wskaźnik rentowności kapitału własnego odzwierciedla stosunek zysku netto do przeciętnego stanu łącznej kwoty kapitału własnego. Wyznacza on efekt finansowy działalności przedsiębiorstwa w przeliczeniu na jednostkę własnych źródeł finansowania majątku [Olzacka 1996]. Najwyższą rentowność kapitału własnego odnotowano w przedsiębiorstwach małych (tab. 4). Wyniki te dowodzą, że firmy zatrudniające od 10 do 49 pracowników najlepiej zarządzały kapitałem własnym.

Ostatnim wskaźnikiem oceny rentowności objętych badaniami firm była płynność III stopnia. Jest ona miernikiem zdolności przedsiębiorstwa do spłacania jego zobowiązań bieżących. Za optymalny przyjmuje się poziom 150–200%. Wielkość tego wskaźnika zależy od specyficznych warunków działania firm, a m.in. od cyklu inkasa należności i regulowania zobowiązań (w szczególności od udzielania kredytu odbiorcom oraz dysponowania kredytami bankowymi i handlowymi). Zdaniem Bienia [2000], omawiany wskaźnik umożliwia ocenę tych zobowiązań, które mogłyby być spłacone dzięki upłyn-

nieniu środków obrotowych oraz obrazuje skalę ryzyka finansowego, które wystąpiłoby w razie trudności refinansowania zobowiązań w dotychczasowej skali.

Jeżeli wielkość wskaźnika płynności III stopnia spadnie poniżej 120%, to zagrożona jest wypłacalność firmy. Zwiększa się ryzyko utraty przez przedsiębiorstwo zdolności do terminowego regulowania zobowiązań. Może to powodować powściągliwość kredytobiorców do udzielania dalszych kredytów, a także odmowę finansowania dotychczasowych kredytów oraz podwyższenie odsetek ze względu na zwiększone ryzyko.

Wysoki poziom wskaźnika oznacza lepszą wypłacalność przedsiębiorstwa, a zbyt wysoki może wskazywać na nadmierną płynność oraz na nieefektywne wykorzystanie zasobów majątkowych. Jak wynika z badań, najwyższą dynamikę wzrostu wskaźnika płynności III stopnia odnotowano w przedsiębiorstwach zatrudniających od 10 do 49 pracowników (10%), następnie w przedsiębiorstwach małych (1,4%), a ujemne tempo wzrostu w przedsiębiorstwach określanych mianem średnie (-7%). Spadek wartości wskaźnika płynności III stopnia oznacza, że grupa przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 250 pracowników miała kłopoty z regulowaniem bieżących zobowiązań oraz utrzymaniem płynności finansowej.

WNIOSKI

Analiza finansowa firm sektora MŚP z terenu województwa warmińsko-mazurskiego umożliwia przedstawienie następujących wniosków.

Najkorzystniejszą sytuacją finansową zanotowano w grupie przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 pracowników. W tych firmach zaobserwowano wzrost wszystkich analizowanych wskaźników efektywności. Przedsiębiorstwa określane mianem średnich charakteryzowały się korzystnym tempem wzrostu przychodów oraz stosunkowo niskim tempem wzrostu kosztów, czego wynikiem był relatywnie wysoki poziom osiągniętych zysków.

Sytuację finansową w przedsiębiorstwach mikro, zatrudniających do 9 pracowników, należy ocenić jako niekorzystną. W tej grupie firm zanotowano najwyższe tempo wzrostu kosztów, co dowodzi, że borykają się one z trudnościami finansowymi oraz problemami ze sprzedażą towarów i usług. Grupa tych przedsiębiorstw osiągnęła najniższy poziom zysku, co miało negatywny wpływ na ich płynność finansową.

Pod względem analizy rentowności firm sektora MŚP w województwie warmińsko-mazurskim najkorzystniej przedstawiała się sytuacja przedsiębiorstwach zatrudniających od 10 do 49 pracowników – małych, następnie w firmach średnich, a najmniej korzystnie w firmach mikro. Firmy zaliczane do grupy małych osiągały w objętym analizą okresie najwyższy poziom rentowności majątku i kapitału własnego oraz najkorzystniejsze tempo wzrostu wskaźnika płynności III stopnia. Obserwowany w omawianym okresie spadek wartości wskaźnika płynności III stopnia w przedsiębiorstwach średnich świadczy o nadchodzących problemach związanych z regulowaniem bieżących zobowiązań. Jak wykazały badania, grupa przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 pracowników w poszukiwaniu oszczędności w latach 1999–2003 zredukowała zatrudnienie o blisko 19%.

PIŚMIENNICTWO

- Bednarski L., 2002. Analiza finansowa w przedsiębiorstwie. PWE, Warszawa, ss. 209.
- Bednarski L., Waśniewski T., 1996. Analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Wyd. Fundacja Rozwoju Rachunkowości, Tom 1, ss. 560.
- Bielińska I., 2004. Analiza przychodów. [w:] Praca zbiorowa pod redakcją Magdaleny Jerzemołowskiej „Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie”. PWE, Warszawa, s. 236–255.
- Bień W., 2000. Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa. Wyd. Centrum Doradztwa i Informacji Difin Sp. z o.o. Warszawa, ss. 338.
- Brealey R.A., Myers S.C., 1999. Podstawy finansów przedsiębiorstw. PWN, Warszawa, Tom 2, s. 769–1467.
- Olzacka B., 1996. Analiza rentowności majątku i kapitału własnego. [w:] Praca zbiorowa pod redakcją Lecha Bednarskiego i Tadeusza Waśniewskiego „Analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem”. Wyd. Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, s. 470–496.

FINANCIAL ANALYSIS OF SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISE SECTOR ON THE EXAMPLE OF WARMIA AND MAZURY PROVINCE

Abstract. The article reviews the trial of small and medium firms financial situation estimation in Warmia and Mazury province. At the beginning authors characterized surveyed firms using their number and employment. Moreover, financial results such as: incomes, costs, taxes were presented. The article also presents profitability ratios estimation of surveyed enterprises. The collected material showed a significant differences in financial situation of surveyed enterprises. The best situation in income and profits was characteristic for medium enterprises but the worst for micro enterprises. But, the estate and capital profitability was the best in small enterprises. Moreover, in the medium enterprises the profitability factor decreased what proved the worsening in financial liquidity.

Key words: enterprises, financial situation, incomes, costs, profits

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 10.12.2006